

zésben a termelőszövetkezetekben dolgozó erdőmérnökök, technikusok stb. is részt vehessenek.

Szakoktatási politikánkban az erdő- és fagazdaságokkal, valamint a faipari üzemekkel együttesen arra törekszünk, hogy szakoktatási intézményeinkből széles körű elméleti ismeretekkel, gyakorlati készséggel rendelkező szakemberek kerüljenek ki. Olyan szakemberek, akik nemcsak a termelés mai feladatait oldják meg sikeresen, hanem az évtizedek múlva magasabb színvonalon jelentkező termelési követelményeknek is képesek lesznek eleget tenni.

Az erdészeti-faipari felsőoktatás helyzete és feladatai

DR. GÁL JÁNOS

Az erdészeti felsőoktatás 163 éves. Európa egyik legősibb mérnökképző intézményében, a selmecbányai Bányászati Akadémia kebelében létesült. A két világháború között a Budapesti Műszaki Egyetem, a felszabadulás után az Agrártudományi Egyetem soproni karaként, 1952 óta önálló főiskolaként, 1962. szeptember 1-től pedig mint önálló agrárfelsőoktatási intézmény, Erdészeti és Faipari Egyetem elnevezéssel fejti ki tevékenységét. A faipari mérnökképzés az Egyetemen 1957. szeptemberében indult meg, abból a gazdasági-társadalmi felismerésből kiindulva, hogy a hazai faipar nagyarányú fejlesztése felsőfokú szakember-gárda nélkül nem lehetséges.

Az Egyetem több mint másfélévszázados működése alatt hazai és nemzetközi viszonylatban elismerést és rangot vívott ki magának, végzett növendékeit az erdészetben és a faiparon kívül a népgazdaság sok más ágazatában is megbecsülik és keresik. Az Egyetem által kibocsátott diplomát a világ valamennyi államában minden feltétel nélkül mérnöki diplomaként honosítják.

Az erdészeti és a faipari felsőfokú oktatás egyetemi rangra való emelése egybeesett az oktatási reform feladatainak kimunkálásával és megvalósításának bevezetésével. Egyetemünk mindkét karán lényegében ma is az 1963-ban kimunkált és bevezetett reform tantervek alapján folyik az oktatás.

A felsőoktatási reform hármass célkitűzése

- a tananyag korszerűsítése,
- a gyakorlati oktatás megjavítása,
- eszmei-politikai-ideológiai-világnézeti nevelés hatékonyságának fokozása által előírányzott feladatok

lényeges változásokat hoztak Egyetemünk korábbi oktatási-nevelési tevékenységében. A szakmai üzemi gyakorlat és társadalmi egyesületek segítségével mindenekelőtt meghatároztuk a képzési célt az alábbiak szerint.

Az erdőmérnökképzés célja olyan szakemberek képzése, akik a legkorszerűbb biológiai, műszaki, üzemszervezési és közgazdasági ismeretek birtokában fel tudják tární a hazai termőhelyi adottságainkat és az erdők fatermesztéstani lehetőségeit. Ismerik az erdőgazdasági termelés, tehát az erdőművelés, az erdőtelepítés és fásítás, valamint az erdővédelem és az erdőrendezés tervezési módszereit és kivitelezését. Alkalmazni tudják az új módszereket, a tudományos kutatások és a modern biológia eredményeit az új fatermesztési módszerek kidolgozásában, erdeink fahozamának fokozásában. A megtermesztett faanyagot a legolcsóbb és legjobb műszaki megoldásokkal tudják kitermelni és rendelte-

tési helyére juttatni. Ismerik az erdőgazdasági üzemek vezetésének és irányításának elméleti és gyakorlati módszereit, a balesetelhárítás korszerű követelményeit.

A *faipari mérnökképzés célja* olyan szakemberek képzése, akik rendelkeznek a szükséges fizikai, kémiai, mechanikai, gépészeti és közgazdasági alapképzettséggel ahhoz, hogy a megtermelt hazai és importált faanyagot a legnagyobb kihozattal a legértékesebb választékokká dolgozzák fel. A főbb hazai faipari szakágazatokban, így a fűrésziparban, a lemez- és farostgyártásban, a bútorgyártásban, az épületasztalosiparban, a vagongyártásban és a vegyes faipari üzemekben ismerik a gyártástechnológiai folyamatokat, ezen üzemek gépesi-

A fizika-elektrotechnikai tanszék laboratóriuma

tésének és jövőbeni automatizálásának módszereit. Rendelkeznek a szükséges ismeretekkel a fa kémiai technológiájában. Jártasak a faipari üzemek rekonstrukciója során az új faipari üzemek létesítése alkalmával felhasználható magasépítészeti megoldásokban. Ismerik az üzemvezetés elméleti és gyakorlati módszereit, a balesetelhárítás korszerű követelményeit.

A *képzési cél* által támasztott követelmények figyelembevételével felülvizsgáltuk az oktatott tárgyakat, elhagyva a feleslegesnek ítélteteket és bevezetve a követelményeknek megfelelő új stúdiók oktatását. Majd vizsgáltuk az egyes tárgyak egymáshoz való viszonyát, kiküszöbölve a szükségtelen, túlzott átfedéseket, kidolgoztuk és széles körű szakmai vitára bocsátottuk az egyes tantárgyak programját. A Szakmaközi Bizottság által elfogadott programok képezték az oktatott tárgyak gerincét, ezekre alapozva jelentek meg Egyetemünk új tantárgyi jegyzetei, szakkönyvei és a kutatási eredményeket tükröző egyes részoktatási feladatokat felölelő külön kiadványai.

A gyakorlati oktatás megjavítása érdekében az elméleti és gyakorlati órák arányát 45—55%-ra módosítottuk. Kellő üzemi bázis hiányában azonban nem tudtuk a kívánalmaknak megfelelő szinten megoldani az összefüggő, begyakorlató, készségformáló üzemi gyakorlatok rendszerét.

A kimunkált és az Egyetemi Tanács által elfogadott nevelési terv jól összehangolta az Egyetem oktatói karának, Marxizmus-Leninizmus Tanszékének, valamint valamennyi szaktanszéknek nevelő tevékenységét és erőteljes lökést adott a nevelő munka hatékonyságának fokozása területén.

Összegezve az 1962/1963. évi felsőoktatási reform-munkálatok eredményeit, Egyetemünk vonatkozásában elmondhatjuk, hogy a reform minőségi szempontból jelentősen továbbfejlesztette az erdő- és faipari mérnökképzést és biztosította, hogy mérnökeink az adott időszakban támasztott társadalmi-gazdasági követelményeknek megfeleljenek. Ennek legfőbb bizonyítéka, hogy kikerült mérnökeink zöme a fagazdaság és egyéb alkalmazó szervek megítélése szerint helyt tud állni a termelő munkában és politikai-világnézeti szempontból is megfelel a követelményeknek.

Az oktatás továbbfejlesztése

Közel 10 év telt el az oktatási reform kidolgozása és bevezetése óta. Ha az erdő- és faipari mérnökképzésünket a gyakorlati élet által támasztott igények, valamint Pártunk X. Kongresszusának az oktatással foglalkozó határozatai tükrében vizsgáljuk, feltétlenül szükséges Egyetemünkön az oktatás egészének korszerűsítése. Szükséges továbbá, hogy a fagazdaság fejlesztésének tudományosan megalapozott távlati prognózisát, valamint a társadalom részéről az erdők sokoldalú hasznosításával jelentkező oktatási-kutatási feladatokat is figyelembe véve, módosítsuk mind az erdőmérnöki, mind a faipari karon az oktatási, képzési célokat, és ennek megfelelően meghatározott irányba fejlesszük tovább oktatási rendszerünket. Vagyis az oktatás korszerűsítésével párhuzamosan Egyetemünkön új képzési formák kialakításával lényeges szervezeti változtatások is végre kell hajtanunk.

Az oktatás korszerűsítésében abból az alapelvből kell kiindulnunk, hogy a népgazdaságnak olyan szilárd marxista-leninista világnézetű és erkölcsű erdő- és faipari mérnökökre van szüksége, akik elméleti tudásuk felhasználásával megszerzett alkalmazási készségük alapján a diploma elnyerése után rövidesen a termelő üzem szempontjából is hasznos munkára alkalmasak, akik képesek lépést tartani a tudomány és gyakorlat gyorsütemű fejlődésével, követni tudják a hazai és külföldi erdőszeti és faipari tudományos fejlődést és törekszenek az újabb eredmények céltudatos alkalmazására.

Ezért indokolt, hogy az eddig szinte kizárólagosan az ismeretszerzés elsődlegességére támaszkodó oktatásunkban a módszertani jártasság és alkalmazási készség fejlesztése minél jobban előtérbe kerüljön. Képzésünkben arra kell törekednünk, hogy szilárd műszaki és biológiai megalapozásra támaszkodva hallgatóink elsajátítsák és begyakorolják azokat a módszereket, kifejlesszék magukban azokat a képességeket, amelyeknek birtokában a rohamosan fejlődő tudomány eredményeit a gyakorlatban leggazdaságosabban alkalmazni tudják; képesek legyenek önállóan gondolkodni, alkotni és magukat továbbképezni.

Ebből következik, hogy 5 éves képzési rendszerünkben *ki kell szélesíteni a hallgatók önálló munkájának a kereteit*, ami nemcsak az ismeretszerzésre, hanem az alkalmazási készségre is irányul. Biztosítani kell a kisebb csoportokban, intenzívebb foglalkozásokon végzendő munkához szükséges időt és oktatási kapacitást. A jelenleg meglehetősen passzív részvételű órarendi elfoglaltság rovására kellő időt kell biztosítani az elmélyülésre és az önálló, intenzívebb munkára. Ezt a kötelező óraszámok és elavult tananyag-részek ésszerű csökkentésével, a kötelező elfoglaltság olyan strukturális átalakításával kell elvégeznünk, ami magában foglalja az egyéni, jelenleg órarenden kívüli munkát is. Jó tankönyvek és jegyzetek mellett koncentráltabbá, mennyiségileg ritkábbá, de minőségileg jobbá kell tenni az előadásokat, amelyek tisztázzák az elvi kérdéseket, módszertani alapokat, feltárják az összefüggéseket és ismertetik a tudomány új, tankönyvekben, jegyzetekben még fel nem dolgozott eredményeit.

Az aktívabb egyéni tanulás és elsajátítás csak úgy lehet eredményes, ha *fejlesztjük a számonkérés formáit is*. A jelenleg többségében egy aktusra korlátozódó félévi vizsgák helyett — amelyek többnyire a rohamtanulást ösztönzik és rövidebb ideig tartó tudást eredményeznek — a folyamatos számonkérés módszereire hasznosabb áttérni, illetve jobban felhasználni és ésszerűbben kombinálni azokat.

A hallgatók intenzívebb képzése szükségessé teszi a kötetlenebb és differenciáltabb oktatási rendet is, amelynek jobban kell idomulnia a szakmánk jelle-

Szerelési gyakorlat az erdészeti géptani tanműhelyben

géből adódó idényszerűséghez. Az oktatás korszerűsítésének néhány alapvető kérdésében a karok oktatási bizottságai megkezdték az előremutató, hatékony, az erdőmérnök- és faipari mérnökképzés speciális követelményeihez igazodó előkészítő munkálatokat. Oktatóink túlnyomó többsége eljuttatta ezzel kapcsolatos javaslatait a karok oktatási és nevelési bizottságaihoz. Az összesített értékelések a közeljövőben kerülnek a kari tanácsok, illetve az Egyetemi Tanács elé.

Ezt követően oktatás-korszerűsítési *terveinket széles körű szakmai-társadalmi vitára bocsátjuk, kérve ehhez elsősorban az Országos Erdészeti Egyesület és a Faipari Tudományos Egyesület segítségét.*

Oktatásunk nagy problémája, hogy az ismeretanyagok robbanásszerű mennyiségi bővülésével nem párosul kellőképpen az elhagyható, sokszor már elavult, legtöbbször pusztán csak történeti jelentőségű anyagrészek szelektálása, a képzés összehangoltsága és átgondoltsága, éppen ezért jelentősen növekszik a hallgatók túlterhelése. Magában az oktatás-képzés struktúrájában is sok az elavult, konzervatív elem, a felesleges kötöttség. Túlterhelő a kötelező foglalkozások és vizsgák magas száma; nem áll kellőképpen előtérben az önálló

munka, a gondolkodás és az alkotó szakmai készségek fejlesztése. A növekvő követelményekkel nem tart lépést a hatékonyabb, korszerű képzési formák és módszerek alkalmazása, mint pl. a kiscsoportos foglalkozások, speciálkollégiumok, alkotó jellegű vizsgafeladatok előtérbe állítása, a modern audio-vizuális és kísérleti tanítási és tanulási eszközök szélesebb körű használata, a folyamatos tanulás ösztönzése, a fejlettebb vizsgamódszerek bevezetése stb.

A képzés egységesítését és hatékonyságát feltétlenül emelné, ha az azonos profilú tanszékek eddigi jogaik csorbitása nélkül intézetekbe, vagy tanszéki csoportokba tömörülnének, s így nemcsak az oktatás, hanem a komplex kutatás koordináltsága is végre élő valósággá válna.

Az intenzív korszerűsítés és színvonal-emelés másik gazdaságos és eredményes útja a fejlettebb technikai, gyakorlati bázissal rendelkező termelő üzemek, kutató intézetek és Egyetemünk hatékonyabb kooperációja. E felismerésnek a jegyében a Tanulmányi Állami Erdőgazdasággal, az EM Asztalosipari Vállalat soproni üzemével és a faforgácslap-feldolgozó vállalatokkal a gyakorlati oktatás érdekében szorosabb együttműködésre van szükség. Szükséges továbbá, hogy országunk főbb erdőgazdasági tájain is megteremtjük üzemi oktatási és kísérleti bázisterületeinket. Fagazdaságaink részéről az ez irányú együttműködésre nagyfokú készség mutatkozik. Többek között ez a cél vezetett bennünket, amikor szerződéses kapcsolatot létesítettünk a Gemenci Állami Erdő- és Vadgazdasággal, a Szombathelyi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdasággal, a Lignimpex-szel, az Erdészeti Tudományos Intézettel, az Erdőterv Vállalattal, a Budapesti Falemezművekkel stb.

A kiscsoportos intenzív képzést, a behatóbb egyéni foglalkozásokra való áttérést Egyetemünkön — bár az országos átlagnál kisebb mértékben — akadályozza a kisegítő személyzet nagyon alacsony létszáma, egyes tanszékeken az oktatói létszámfeltételek aránytalansága és a tanterem-hiány. A következő időben e vonatkozásban javulást kell elérnünk.

Kritikus vizsgálódással megállapíthatjuk, hogy az elmúlt időszak során nem mindenben tudtuk következetesen végrehajtani az oktatási reform célkitűzéseit. A tananyag korszerűsítése során bátortalanul nyúltunk a hagyományosan kialakult oktatási ismeretanyaghoz, az új ismereteknek viszont — helyesen — feltétlenül helyet adtunk a tananyagban, ezért az oktatott tananyag erőteljesen bővült. A gyakorlati és elméleti képzés arányszámát a reform során 45—55%-ban határoztuk meg, valójában azonban hallgatóinknak aránytalanul több időt kellett az ismeretek megszerzésére fordítani, mint azok alkalmazási készségének kifejlesztésére. A számonkérés mai rendszere is arra készítette hallgatóinkat, hogy az ismereteket mindenekelőtt a vizsgák mércéje szerint sajátítsák el. Tehát nemcsak a tananyag-korszerűsítés üteme, de a gyakorlati képzésünk aránya sem kielégítő ma már, s így bizonyos ellentmondások alakultak ki a képzési cél, valamint oktatásunk és számonkérésünk jelenlegi módszerei között.

Az Egyetemünkön folyó szakmai-politikai-ideológiai, világnézeti nevelés hatékonyságával kapcsolatban az utóbbi években javuló eredményekről számolhatunk be. Feltétlenül foglalkoznunk kell azonban a meglévő kisebb mérvű hiányosságokkal is, amelyek gyengítik nevelő munkánk hatékonyságát. Ez elsősorban hallgatóságunk egyes rétegének passzivitásában, mozgalmi, közösségi tevékenységtől való visszahúzódásában, az osztályszemlélet gyengülésében nyilvánul meg. Igen szűkek hallgatóink társadalmi, közéleti tapasztalatai, nem megfelelő a kapcsolatuk a termelő munkás- és paraszt-tömegekkel, még a fagazdaságok dolgozóival sem. Gyakran tapasztalható, hogy az Egyetemről kikerülve gyakran éri csalódás fiatal mérnökeinket, amikor szemben találják magukat az élő valósággal, a meglévő gondokkal. Az elmúlt tanévben széles fő-

rumokon megtárgyalt és jóváhagyott nevelési tervünk csak a kereteit biztosítja a megfelelőbb, eredményesebb nevelő munkának. A jövőben fokozottabb szakmai-pedagógiai kontrollt kell megvalósítanunk. A nevelés eredményessége a legszorosabb korrelációban van az Egyetemünkön tapasztalható színvonal-javulással. A nevelő munka említett hiányosságai a tanulmányi színvonal emelkedésére is kihatással vannak.

A színvonal emelése érdekében *javítani kell beiskolázási tevékenységünkön*. Az alapjaiban jól bevált felvételi rendszer továbbfejlesztéseként az alkalmaság elbírálásához a szakma jellegéből adódó teszt-vizsgát kívánunk bevezetni. A beiskolázási arány növeléséhez kérjük a szakma széles tömegeinek segítségét és igénybe kívánjuk venni ehhez a televízió, rádió pályaválasztási szaktanácsadó segítségét is. Egyetemünk a középiskolákkal is szélesebb kapcsolatokat kíván létesíteni.

A színvonal emelése érdekében az első 2 évben erősebb szűrés alkalmazását vezetjük be, egységesítjük tanszékeinken a követelményállítást, felkészülés és értékelés módszereit. Minden feltételt biztosítunk a folyamatos tanuláshoz, a gyakorlati anyag feldolgozásához, a szakmai tudományos önképzéshez. A tudományos diákköri mozgalmat fejlesztjük és annak középpontjába a szakmai gyakorlattal való legszorosabb kapcsolatot helyezzük. Céltudatosan kívánjuk hallgatóinkat előkészíteni vezetési, szervezési, közéleti, társadalmi feladataik ellátására. Szorosabbra fűzzük az Országos Erdészeti Egyesület, a Faipari Tudományos Egyesület és egész tanulóifjúságunk kapcsolatát, és ezen *egyesületek keretein belül ifjúsági szakosztályok létrehozását tervezzük*.

A kollégiumi nevelő munka hatékonyságának érdekében megvalósítottuk kollégiumunkban az önálló diákvezetést, és most alakulnak ki nagymúltú, hírneves kollégiumaink hagyományaira támaszkodva a kollégiumi nevelő munka új módszerei.

Támogatjuk Egyetemünk Kommunista Ifjúsági Szövetségét abban, hogy az ifjúság széles köreibe behatolva, új formában segítse és jobban szervezze meg az ifjúság közösségi társadalmi életét, segítse sajátos érdekeinek, tanulmányi feladatainak megoldását, tegye színessé, érdekessé, hasznosabbá az ifjúság életét, erősítse a politikai információs munkát és az ifjúság körében végzett párt-építő tevékenységet.

A szakmai-ideológiai képzéssel párhuzamosan gondoskodunk ifjúságunk harmonikus általános művelődésének szervezett megoldásáról. A minőségi sport mellett — amelynek Egyetemünkön elért szép eredményei közismertek — biztosítjuk a feltételeket a széles tömegsport számára. Szakmánk jellegéből adódóan kötelezővé tettük ifjúságunk részére a testnevelési foglalkozásokat és 14 szakosztályban a sportolási lehetőségeket.

Az egész oktatási-nevelési és kutatási tevékenység fejlesztésének fő mozgató rugója az oktató, annak tevékenysége és példamutatása. Egyetemünk eddigi hagyományaihoz híven megköveteljük, hogy oktatóink emberi közösségbe kerüljenek a hallgatósággal és éljenek az ezen jogokat tiszteletben tartó kollegiális nevelési módszerekkel. Az elkövetkező időszakban erőteljesebb lépéseket teszünk oktatóink pszichológiai-didaktikai-pedagógiai felkészültségének fokozására, a leghaladottabb nemzetközi módszerek tapasztalatainak hasznosítására.

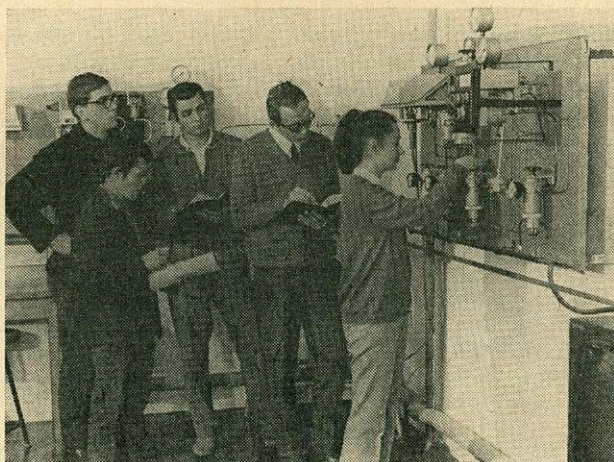
A képzési rendszer szervezeti továbbfejlesztése

Fagazdaságunk és a tovább-feldolgozó faiparunk fejlődése már most is, a jövőt illetően még fokozottabb mértékben a jelenleginél magasabb képzettségű szakembereket igényel; a tudományos műszaki fejlődés iránya pedig a műszaki

vezetési feladatok erőteljesebb differenciálódását követeli meg. A termelési ágazatokban kialakult az igény a következő szakember-lánc iránt:

mérnök
üzemmérnök (felsőfokú technikus)
technikus (középfokú)
szakmunkás
betanított munkás.

Az erdészeti szakképzésben a fenti szakember-láncból hiányzik az üzemmérnöki fokozat és továbbfejlesztésre szorul elsősorban mennyiségi, de minőségi vonatkozásban is a betanított munkás és szakmunkás-képzés.

A faipari géptani tanszék laboratóriumában

Az üzemmérnök-képzés leggazdaságosabban és legeredményesebben az Erdészeti és Faipari Egyetemen volna megoldható, kétszintes mérnökképzés formájában. Míg szakmai körökben az erdészeti üzemmérnök-képzés célszerűségét és fontosságát erősen vitatják, addig a faipari üzemmérnök-képzés kétszintes mérnökképzés formájában Egyetemünkön az 1971/1972-es tanévben beindul. Az elsődleges és továbbfeldolgozó faipar részéről az üzemmérnök-képzés irányában támasztott igények reális felmérése után és erre építve, dolgoztuk ki a faipari üzemmérnök-képzési tantervünket, amelyet az Országos Oktatási Tanács megtárgyalt és elfogadott. Világosan elhatároltuk a technikus üzemmérnöki feladatkört a tervező irányító mérnöki feladatkörtől és mérnökképzési struktúránkban az üzemmérnöki tárgyak oktatását gazdaságos és racionális megfontolásokkal helyeztük el. A képzés alapelveül az a szempont szolgál, hogy olyan faipari üzemmérnököket képezzünk, akik az üzemvezetéshez tartozó munkakörökben megfelelő igényekkel és jártassággal rendelkeznek.

A kidolgozott tervek szerint az üzemmérnök-hallgatók tanulmányaik során

— a *készség* fokán sajátítják el a képzés szakterületeire vonatkozó műveltervezés, egyszerűbb gyártásfolyamattervezés és a munkahelyek szervezésére vonatkozó ismereteket;

— *megismerik* a termeléssel kapcsolatos pénzügyi, kereskedelmi, statisztikai, könyvviteli, ügyviteli, tervezési, valamint munkajogi alapfogalmakat, hogy

munkakörüknek az ezen területekkel kapcsolatos problémáit is kellő szakszerűséggel tudják megoldani;

— a *jártasság* fokán sajátítják el a nagyüzemi gyártástechnológia alapvető munkafogásait, és gyakorlati tapasztalatokat szereznek a művelettervek végrehajtásával kapcsolatban.

Az illetékes főhatóságok, továbbá az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság, a Faipari Tudományos Egyesület felmérése és igénye alapján az évi beiskolázási létszám a faipari üzemmérnöki tagozaton 35—40 fő. Ez az okleveles tervező faipari mérnökök létszámának bizonyos mérvű csökkenését is jelenti egyben, a jelenlegi 40 főről mintegy 30 főre, s így együttesen a faipar igénye évente 70 felsőfokú végzettségű szakember.

Az egységes kiindulási alap és szemlélet biztosítása érdekében az üzemmérnökök az 5 éves tagozat hallgatóival 14 alap- és alapozó tantárgyat hallgatnak közösen, külön hallgatják és a jártasság fokán sajátítják el az egyes nagyüzemi gyártástechnológiai tantárgyakat.

Megkezdjük az üzemmérnöki tagozat beiskolázásával kapcsolatos feladatok megkezdését is, leszögezve azt, hogy *már a felvételi vizsgák során elhatároljuk egymástól a két tagozatot*. Nem engedjük meg, hogy üzemmérnöknek a tervező mérnöki pályára nem alkalmas vagy esetleg más pályára készülő és oda fel nem vett csalódott emberek kerüljenek, mert ezek csak átmeneti állomásnak tekintenek intézményünket. Az üzemmérnöki feladatok ellátása is csak magasan kvalifikált szakemberekkel lehetséges. Az üzemek részéről csak ilyen szakemberek iránt jelentkezik az igény Egyetemünkön.

A falemezgyártástani tanszék kísérleti prése

A kétszintű szakemberképzésnek — bár a kétféle szakember képzése között szükségszerűen színvonalkülönbség lesz — feltétlenül egységes szempontok alapján kell történni a közös szemlélet kialakítása és a szükséges differenciáltság biztosítása végett. Az üzemmérnök csak abban az esetben lehet az okleveles mérnöknek megfelelő segítőtársa, és csak akkor láthatja el jó hatásfokkal az előbbieken körvonalazott feladatát, ha a képzés egy intézményen belül és egységes szemlélet alapján történik. Az Erdészeti és Faipari Egyetem eddigi eredményei alapján sikeresen el tudná látni a kétszintes mérnökképzést a faipar — és ha ilyen igény felmerülne — az erdészet vonatkozásában is.

Szükségesnek látszik, hogy a bevezetőben ismertetett oktatási-képzési célkitűzéseket a jelentkező igényeknek megfelelően kibővítsük. Oktatásunkban tüköröződnie kell mindazon feladatoknak, amelyek az erdővel kapcsolatban, annak klasszikus fatermesztő hasznosításán túlmenően jelentkeznek, így elsősorban az erdő társadalmi (közjóléti), vagyis az ember egészségét, pihenését, üdülését, regenerálódását, a vízgazdálkodást, helyi éghajlat-módosítást stb. szolgáló szerepének.

Oktatnunk kell az erdészeti tájrendezés és tájfásítás feladatait. A zöldövezeti rendszert alkotó egységek, városi, belterületi fásítások, üdülő erdők, városkörnyéki erdők, falu-, majorfásítás, camping-ek, autós pihenők fásítása, műemlékek és kilátók környékének fásítása, terepplasztika, vízfelületek környékének fásítása, ipartelepek fásításának ismertetése feltétlenül helyet kell hogy kapjon az erdőmérnök-képzésben. Egyetemünk ez irányú késését pótolva, az Erdőmérnöki Kar határozatának megfelelően, már a következő félévtől önálló tantárgyként kívánja előadni a fentiekkel kapcsolatos probléma-komplexumot.

Az oktatáson túlmenően azonban fontosnak tartjuk, hogy a magyar erdészet méltóképpen vegye ki részét és hangolja össze ez irányú kutatási feladatait a Magyar Tudományos Akadémia kormány szintű bioszféra kutatási programjával. Szükségesnek tartjuk ehhez Egyetemünkön a megfelelő kutatói kapacitás megteremtését.

Az új gazdálkodási rendszer kialakítása megköveteli, hogy Egyetemünkön, múltjának megfelelően, *foglalkozzunk a korszerű vezetés és üzemszervezés egyre szerteágazóbb tudományával.* A vezetés- és szervezés-tudomány önálló tárgyként való előadását az Egyetem vezető testületi határozatának értelmében már e tanévtől kezdődően bevezetjük. Ugyancsak az erdészeti gazdaságtan oktatásán belül nagyobb súlyt biztosítunk a fagazdaság és népgazdaság, valamint a fagazdaság európai és világhelyzetének alaposabb megismertetésére. Az egységes szemlélet kialakítása érdekében e fejezet tartalma mindkét kar hallgatói számára azonos.

Egyetemünk az eddigiekben vázolt széles körű oktatást fejlesztő és szervező munkáját csak abban az esetben tudja megfelelően ellátni, ha munkájában élni tud az új szervezeti és működési szabályzatban biztosított önállósággal, és belső szervezeti felépítését korszerűsíti. Az Egyetem vezetőségének munkája arra irányul, hogy intézményünk belső demokratizmusát kibontakoztassa, biztosítsa valamennyi vezető és oktató számára az önállóságot, növelje az oktatói kar valamennyi tagjában a közös munkáért való felelősségérzetet, a közügyekben való részvétel aktivitását.

Tovább kívánjuk fokozni ifjúságunk részvételét az Egyetem feladatainak megoldásában, biztosítva az ifjúság részvételét és érdekképviseletét valamennyi vezetési szinten. Az ifjúság fokozott bekapcsolódása az Egyetem vezető testületének munkájába eddig kedvező tapasztalatot hozott.

Egyetemünkön a hagyományos tanszéki rendszer működik. A két karon együttesen 25 tanszékünk van, tanszékenként átlagosan 3,6 oktatóval. Az ilyen kis tanszékek kétségtelenül hátrányosabb helyzetben vannak a nagy tanszékekkel szemben, mivel az egy oktatóra eső igazgatási terhelés az oktatók munkájának jelentékeny hányadát teszi ki. Tanszékeink többsége mind az oktatásban, mind a kutatásban rendkívül komplex tevékenységet fejt ki, szakágzatának diszciplináját oktatja, kutatja és műveli, sokirányúan bekapcsolódik az országos és nemzetközi tudományos feladatok megoldásába. E sokoldalú feladat eredményes végrehajtásához szükséges a szervezeti egységek korszerűsítése. A tanszéki rendszert körültekintő elemző vizsgálatok alapján a tanszéki csoportok irányába kívánjuk fejleszteni.

Az elmúlt 25 év alatt elértük, hogy a fagazdaság területén nemcsak hazai, de nemzetközi viszonylatban is Egyetemünk tudományos centrummá vált, és mint ilyen, kedvező kisugárzással hatott a fagazdaság egész fejlődésére. Fagazdaságunk további fejlődésének gyorsítása megköveteli, hogy Egyetemünket — tevékenységi körét kibővítve — *gazdaságpolitikai központtá* is alakítsuk, és fáradozzunk nemcsak a teljes gazdaságpolitika megértésén, annak megértetésén, hanem váljék Egyetemünk a gazdaságpolitika tudományos alapokon történő kialakítójává, formálójává és befolyásolójává. Segítse a minisztériumi vezetést, hallassa szavát az egyes szakágazatok nagyjelentőségű döntéseinek meghozatalában. Nem lehet kétséges, hogy az új gazdaságpolitika általunk is elért nagyobb eredményeiből csak ily módon kaphat többet az Egyetem saját anyagi-technikai bázisának továbbfejlesztésére.

Д-р Й. Галь: ПОЛОЖЕНИЕ И ЗАДАЧИ ВЫСШЕГО ОБУЧЕНИЯ В ЛЕСНОМ ХОЗЯЙСТВЕ И ДЕРЕВООБРАБАТЫВАЮЩЕЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ

Высшее лесохозяйственное обучение в Венгрии проводится уже 163 года. В настоящее время обучение осуществляется по реформированной в 1963 г. учебной программе. Целью программы были: модернизация программного учебного материала, улучшение практического обучения и повышение эффективности идеологического воспитания. Практика и постановления Партии, занимающиеся вопросами обучения, сегодня уже требуют дальнейшего развития. Кроме приобретения знаний, являющегося до сих пор почти исключительной целью, должно выйти на передний и развитие способности по применению знаний. В интересах этого необходимо расширить рамки самостоятельной работы слушателей, необходимо развивать формы проверки знаний студентов. Необходимо развивать также организацию подготовки, между званиями инженера и техника должна быть поставлена ступень инженера-производственника (техника высшей степени).

Dr. Gál, J.: THE SITUATION AND TASKS OF THE FORESTRY AND FOREST INDUSTRIES TRAINING ON THE UNIVERSITY LEVEL

Forestry education on the university level is 163 years old in Hungary. At present education takes place according to the curriculum, as it was elaborated in the frame of the educational reform in 1963. The objectives of the reform were to modernize the curriculum, to improve practical training and to increase the effectivity of the ideological education. Requirements of the practice and the decrees of the Party on education necessitate further improvements. It is and more indispensable to extend our education, which is now exclusively limited to teaching, to the direction of developing a readiness in the students for applying the obtained knowledge in the practice. For this sake it is to extend the frames of the independent work of the students, and to develop the methods of the examinations. Educational system has to be improved, as well. A new intermediate degree of forestry training is to be established in between the current university and secondary levels.

Az Erdészeti és Faipari Egyetem továbbképzési tervei

D R. B É L D I F E R E N C

Századunk második felében az ismeretek növekedésének üteme felgyorsult, ami azt jelenti, hogy az ismeretek kicserélődése gyorsabb lett. Vannak tudományágak, amelyekben az ismeretek 75—90%-a 10—15 év alatt kicserélődik. A tudományágak nagy többségére ez a kis periódus természetesen nem vonatkozik. Mindenesetre tény, hogy a 25—30 év előtti időszakra vonatkoztatva, napjainkban az ismeretek kicserélődése kb. kétszeresen gyorsabb lett. Ez a tény óhatatlanul kihat a felsőfokú szakemberképzésre, így az erdő- és faipari mérnökképzésre is. Bármennyire sajnálatos, szem előtt kell tartanunk, hogy az emberi agy befogadóképessége gyakorlatilag alig változik, mindenesetre összehasonlíthatatlanul lassabban nő, mint az ismeretek. A felsőoktatás hatékonyságának optimalizálása éppen ezért soha nem volt annyira fontos, mint napjainkban. A világszerte végbemenő oktatás-korszerűsítési folyamatok legfontosabb oka ez a körülmény. Ma még inkább igaz az, hogy a diploma megszer-